18
ARALIK
1968
ÇARŞAMBA
Yıl: 3 Sayı: 94
Fiatı: 25 Kuruş

Uyanış

HAFTALIK TOPLUMCU GAZETE

Sahibi ve Genel Yönetmeni :
KEMAL AKSOY
Sorumlu Yönetmen :
ZEKİ ŞAHİN
Yönetim Yeri :
Stadyum Cad. No. 2/B Ordu
Abone : Yıllık 10 TL.
Dizgi ve Baskı :
UĞUR MATBAASI — ORDU

TiP'deki Son Olaylar

Olağanüstü Büyük Kongre Bu Sorunu Çözebilecek mi?

Son birkaç ay için de, Türkiye İşçi Partisi üst kademelerinde baş gösteren anlaşmazlıklar hakkında «türlü-çeşitli» sözler söylendi ve yazıldı, olağanüstü toplantılar yapıldı. Ama, bu çalkantılar, karşılıklı suçlamalar bir türlü bitmedi. Son olarak, bir çözüm yolu bulunması için Büyük Kongrenin olağanüstü toplanması da kararlaştırıldı. «Büyük Kongre» meseleye bir çözüm bulabilecek midir? Bunu ancak zaman gösterir.

Biz burada elimizden geldiğince olayları anlatmaya çalışacağız.

Olayların Başlangıcı

Olaylar, ilk defa Çekoslovakya'nın Rusya tarafından işgali üzerine Genel Başkan Aybar tarafından verilen demeçler nedeniyle su yüzüne çıktı. Veya öyle gözüktü. Yalnız bu arada yine bir çelişki var. Çek olaylarından sonra olağan Genel Yönetim Kurulu toplantısı yapılmıştı. Genel Başkan bu toplantıdaki konuşmasında, Çek olaylarını ele almış ve Rusyaya alabildiğine yüklenmişti. Sonradan Genel Başkana karşı çıkanların çoğu da bu toplantıda idiler. Bu konuşmayı eleştiren olmadı o zaman.

Esasen iki yıldır Genel Yönetim Kurulunda bulunan bu satırların yazarı, bugün Aybar'a karşı olanların, bu zaman zarfında Genel Yönetim Kuruluna herhangi bir teklif getirmedikleri gibi, Genel Başkan tarafından getirilen tekliflere karşı da en küçük bir itiraz da bulunmadıklarına şahittir. Halbuki Genel Yönetim Kurulu bu iki yıl zarfında muntazaman ve büyük çoğunlukla toplanmış ve her toplantısı genellikle geçe geç saatlere kadar olmak üzere iki gün sürmüştür. Söylenecek ne varsa bu toplantılarda söylenip tartışılabilirdi. Bu yapılmamıştır.

Olay Patlak Veriyor

Büyük Kongreye 15 gün kadar kala gazetelerden Merkez Yürütme Kurulunda (5) kişinin Genel Başkana karşı çıktığı havadisi yayınlanıyor. Ve isimler de veriliyor : Sadun Aren, Behice Boran, Nihat Sargın, Şaban Erik ve Minnetullah Haydaroğlu.

TİP'in üst yönetici lerini biraz tanıyanlar şaşkınlık içinde. Nasıl olur bu? Bu sayılan kişiler, Genel Başkanın en yakın çalışma arkadaşları. Her konuda beraber karar verdikleri kişiler bunlar. Nasıl olur da, büyük Kongreye az bir zaman kala böyle bir anlaşmazlığa düşerler. Yine gazetelerden, Merkez Yürütme kurulunda Aybar'ın (5) e (7) oyla güven almış olduğunu öğreniyoruz. Burada da bir yanlışlık sırıtıyor. Genel Başkanı ancak Genel Yönetim Kurulu düşürebilir. Bu Merkez Yürütme Kurulunun işi değil. Ama asıl önemlisi, Aybar'ın en yakın arkadaşları tarafından suçlanmış olması.

Genel Yönetim Kurulu Olağanüstü Toplanıyor.

Bunun hemen peşinden, Genel Yönetim Kurulu, Genel Başkan tarafından olağanüstü toplantıya çağrıldı. Halbuki olağan yönetim kurulu toplantısı yapılalı daha bir ay bile olmamıştı. Ve 10-12 gün sonra Büyük Kongre vardı. TİP'li üyelerin nasıl maddi yokluklar içinde bulundukları dikkate alınırsa, peşpeşe yapılan bu üç toplantının Ankara dışındaki üyeler için nasıl bir yıkım olduğu kolayca anlaşılır. Ama, ihtilafı yaratanların bu konu pek umurlarında değildi. Onlar Ankarada oturuyorlar ve Anadoludan gelecek üyelerin kat kat üstünde kazançlara sahip bulunuyorlardı.

Bu şartlar altında ve iki gün için toplanan Yönetim Kurulu, geceli gündüzlü dört gün çalıştı. İhtilafa bir çare, uzlaştırıcı bir yol bulmak için elden gelen gayretler sarfedildi. Ama, sonuç almak mümkün olmadı.

Genel Başkana karşı çıkanlar :

« - Aybar, sosyalizmden ayrılmıştır. Onun için Türkiye İşçi Partisinin başında kalamaz..» Diyor, başka şey demiyorlardı.

Anadoludan gelen üyeler, yana yakıla, meseleye bir çözüm bulmak için çırpınıyor.. Yıllardır, Anadolunun çileli halkına, birlik ve beraberlik içinde bulunduklarını anlattıkları Genel Merkez ekibinin uzlaşmalarını temine çalışıyorlardı. Bir üye:

« - Tanıdığım TİP'li bir aile, oğluna AYBAR Kızına BEHİCE adını koydu. Burada bir uzlaşma olmazsa ben bu ailenin yüzüne nasıl bakarım.» Diye yakınıyordu.

Ne varki, bütün bu çabalar para etmiyor, beşlerden biri:

« - Bu kafayla sosyalist parti başkanlığı değil, komünizmle mücadele Derneği başkanlığı yapılır.» Diyecek kadar ileri gidiyor ve bütün köprüleri atıyordu.

Beşlerin konuşmalarındaki suçlamalar şöyle özetlenebilir :

1. Genel Başkan, «Hürriyetçi Sosyalizm» Türkiyeye Özgü Sosyalizm, tabirlerile, bilimsel sosyalizmden ayrılmıştır.

2. Sosyalizme karşı kitapları tavsiye etmekte ve sosyalist teori hakkında tereddütler yaratmaktadır.

3. Çek olaylarını bahane ederek Rusyaya fazlaca çatmaktadır.

4. Örgütlenmeye ve gençlik sorunlarına önem vermemiştir.

5. Kişisel yönetime kaymıştır.

Halbuki bu suçlamalar içinde «Hürriyetçi Sosyalizm» sözcüğü hariç diğerleri, Aybarın çok daha evvelden söylediği ve yazdığı konulardı.

«Türkiyeye Özgü Sosyalizm» deyimini, 1945 ten beri kullandığı gibi, bir yıl evvel çıkan kitabının 658. sayfasında da yazmıştı. Geçen sonbaharda toplanan bir yönetim kurulu toplantısında ise aynen:

« Sosyalist teoriyi meydana getirmek için her memleketin kendine özgü gerçeklerden hareket etmesi zaruretvardır.» Ve **«Diyalektiği kullanmak suretiyle hem Türkiye sosyalizminin teorisini, hem de Türkiyedeki sosyalist partinin politika çizgisini tayin edeceğiz.»** Ve yine aynı konuşmada: **Daha ilk adımda teorik bakımdan Türkiye sosyalizminin, başka memleketlerdeki sosyalizmin teorleşmiş çelişisiyle çelişi halinde bulunduğu meydana çıkıyor»** demiştir.

Demek ki, Genel Başkanın Türkiyeye özgü sosyalizm anlayışı yeni değildir. Yukarıda ki konuşmaların yapıldığı toplantıda, bugün Aybara karşı olanlar da vardı. Ve hiçbir bu sözlere itiraz etmedi. «Hürriyetçi Sosyalizm» sözcüğü ise, bu kadar gürültü yaratacak nitelikte olmasa gerek. Nitekim TÜM de yazdığı son yazısında Prf. Sadun Aren'de «Hürriyetçi Sosyalizm» başlı başına asıl ihtilafı teşkil etmemektedir.» diyor.

Kitaplar konusuna gelince, bu konu da Genel Yönetim kurulunda Genel Başkan tarafından birçok kez ortaya atıldığı gibi, yine kitabının 666-668. sayfalarında bahis konusu edilmiştir. Ve hiçbir tepki ile karşılanmamıştır.

Çek olayları konusunda söyledikleri ise Murat Sarıca tarafından, Behice Boranın Milliyetteki bir yazısı ile karşılaştırılmış ve aralarında pek te görüş

Devamı 2 de

Uyanış

Sevgili okuyucularının ve tüm emekçilerin Mübarek Ramazan Bayramını kutlar, mutlu yarınlar diler.

Olağanüstü Büyük Kongre Bu Sorunu Çözebilecek mi?

1. Sayfadan devam

ayrılığı bulunmadığı görülmüştür.

Örgütlenme ve gençlik sorunlarında ise, Genel Başkandan evvel sorumlu olanlar vardır. Ve ne tuhaftır ki, Örgütlenme bürosunun Başkanı Nihat Sargın ve Gençlik bürosunun Başkanı da Sadun Aren dir.. Yani suçlanması gerekenler suçlayıcı durumuna geçmişlerdir.

Kalıyor geriye, "kişisel yönetime kayma„-. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, iki yıl içinde Genel Yönetim Kurulu muntazaman toplanmıştır. Öğrendiğimize göre de bu zaman zarfında, en az 104 kere toplanması gereken Merkez yürütme kurulu da 83 toplantı yapmıştır. Genel Başkanı «kişisel yönetim le» suçlayanlar, acaba bu toplantılara ne gibi teklifler getirmişlerdi de reddedilmiştir. Bunu da anlamak, öğrenmek herhalde karar verecek durumdaki üyelerin hakkı olmak gerek..

Öyle anlaşılıyor ki, aradaki mesele bu değil Sayın Behice Boran'da TÜM'de yazdığı yazıda: «Partinin en yüksek organında yapılan bir eleştirme, ne kadar sert yapılmış olsa da böyle birden bir bölünmeye, uzlaşmaz kanatların meydana gelmesine yol açmaması gerekirdi. Açmışsa bunu mutlak, kişilerin görüşleri ve tutumları ötesinde daha temel nedenleri olmak gerekir.» Demektedir.

Konumuza dönelim. Genel Yönetim Kurulunda Genel Başkan, suçlamalara altı saat süren bir konuşmayla cevap veriyor. Genel Başkandan Sonra konuşan Behice Boran ise: «Genel Başkan daha evvel böyle anlatsaydı, biz bu meseleyi buraya getirmezdik.» Diyor ve Aybar lehine oy kullanıyor.

Sonuç: 4 aleyte, 4 çekimsere karşı 29 oyla Kurul Genel Başkana güvenini bildiriyor. Yönetim Kurulu kararını vermiştir. Bu karar bir bildiri ile halk oyuna sunuluyor.

Bu arada sonradan ön pilana çıkacak olan Sivas İl sekreteri Olcay to'nun mektubu da başkan tarafından açıklanıyor. Ve Sadun Aren'e bu konuşmayı yapıp yapmadığını soruyor ve «evet» cevabını alıyor. Bu mektup daha sonra Büyük Kongrede okunacaktır.

Büyük Kongre

Bu hava içinde büyük kongreye gidiliyor. Büyük Kongreyi isteyen herkes izlediği için üzerinde fazla durmıya cağız. Yalnız bir konu varki, mutlak belirtmek gerekli : Üniversitelilerin tutumu.. Üniversiteliler Aybar'a karşı müthiş kinli gençler. Halen partilerinin Genel Başkanı bulunan bir kişiye olmadık sözler edebiliyorlardı. Bu, anormal birşeydi.. İkincisi, en bilinçli yöneticilerin bulunduğu Ankara il'inde hiç mi, emekçi yoktur ki, 4 günlük kongre boyunca kendilerini görmek mümkün olmadı,

Hep bilindiği gibi Büyük Kongrede de taraflar görüşlerini ortaya koydular, ve seçimlere gidildi. Aybar ve ekibi büyük çoğunlukla seçimleri kazandı. Bu da büyük Kongrenin kararı idi. Artık bu çekişmelerin durması gerekirdi. Hayır, durmadı. Büyük Kongre Başkanı Çetin Altan, «Türk siyasi tarihi, böyle olgun böyle bilinçli, böyle olumlu bir kongre görmemiştir.» dediğinin üzerinden dana on saat geçmeden, parti yöneticileri aleyhine verdi veriştirdi gazetesinde..

Kongre Sonrası

Çetin'den sonra, gazetelerde parça parça havadisler görülmeye başlandı.. Genel Başkan Partiyi bölüyor.. «Genel Başkan Jurnalcılık yapıyor. «Sadun Aren ve arkadaşları yeni bir parti kuruyorlar..» ve bunun gibi.. Çetin Altan sa, bütün hırçınlığı ile yeni yöneticileri yıprat ma çabasında..

Bunun peşinden, muhaliflerin Büyük Kogreyi olağanüstü toplantıya çağırma çabaları.. Kendilerine görev verildiği halde Anadoluya Kongre yapmaya gitmeyen milletvekilleri, bu sefer Kongre için imza toplamak üzere Anadoluya dağılıyor.

İşin daha entrasan yanı, bu zamana kadar meselenin «hürriyetçi sosyalizm» den çıktığını falan unutmuşlar.. «Jurnal» Bölücülük gibi suçlamalara girmiş olmaları.

2. Olağanüstü Yönetim Kurulu

Sadun Aren ve ekibinin bu çalışmaları karşısında, Genel Yönetim Kurulu yeniden «olağanüstü» toplanıyor. Can Yücel'in dediği gibi, artık herşeyimiz «olağanüstü» olmaktadır. Gündemde tek madde var. Buna rağmen yeniden eleştiriler yapılıyor. Toplantı gece yarısına kadar devam ediyor. Yine bir çözüm bulmak mümkün değil.

Aren ve arkadaşları:

«Aybar partinin başında bulundukça. çalışmamız mümkün değil» de karar kılıyor. Yönetim kurulunun, Büyük kongrenin Aybar'ı desteklediği kendilerine hatırlatılınca, açık açık:

«Anadoluda gelen delegeler esasen bilgisiz kişilerdir. Onların verdiği karar mutlaka doğru demek değildir.» diyecek kadar da delegeleri küçümsemekten çekinmiyorlar. «Yeniden toplanacak Büyük Kongre ayni kararı alırsa, ne olacak? soru su da «O zaman düşünülür» gibi sözlerle geçiştiriliyor.

Önemli bir konu daha çıkıyor bu toplantıda. Genel Başkanla çatışan gurup milletvekilleri partiye vermekle yükümlü oldukları aidatlarını vermemektedirler. Bu her türlü insafın dışında bir davranış gibi görünüyor üyelere. Parti kısa bir zaman önce bir büyük kongre yapmış, elde avuçta olanı harcamış. Maddi olanakları aslında kıt. İkinci bir Büyük Kongre yapmaya zorlanıyor. Ama, aidatlarını vermeye gelince sayın milletvekilleri yan çiziyorlar.

Yönetim Kurulu 28-29 Aralık 1968 tarihinde Büyük Kongrenin olağanüstü toplanması için karar alarak dağılıyor. Şimdi sıra olağanüstü Büyük Kongrenin.

Bakalım bu sorunu çözebilecek mi?

Hiç zannetmiyoruz. Sebep ne olursa olsun, Türkiye'nin biricik umudu, emekçilerin göz bebeği Türkiye İşçi Partisi parçalanmak istenmiş ve buna bir dereceye kadar da muvaffak olsnmuştur.

Yine de umutsuz değiliz. Türk sosyalist hareketi rayına oturacaktır.

Sisli Ülkelerdeki Türkler

Evet dostlarım, burası sisli bir ülkedir. Dağlar sisli, ovalar sisli, şehirler sisli gönüller sislimi sisli..

Burası gariplerin emekcinin, yoksulun yaraların ılgıt ılgıt kanasızdığı bir yerdir. Burası alın terini, Hayatını, canını kanını az bir para karşılığına satan. Gülmek denen şeyi unutan, gamlı kederli vatan hasretiyle yanıp tutuşan bir garipler ülkesidir:

Kimi parmağını kaybetmiş, kimi kolunu, kimi iskelet gibi kurumuş. Kimi vatanına dahi küsmüş gibi görünen, elem ve kederin kol gezdiği yer.

Bir mektubu gelince AH'ların yanısıra, göz yaşlarının aktığı yer. Aylardır Hastane köşelerinde inim inim inleyenleyenlerin, sinir ve hırçınlaşmış bazılarının cana ve öz arkadaşına kıyan elinde olmadan ayyaşlaşan sebebini kendinden başka kimse bilmeyenlerin yaşayışının içler acısı olan dosların dıramı var, bu sisli ülkelerde..

Evet dostlarım burası «Parası bol, kazancı bol, hayatın karantidir» denilen çoğumuzun özlemini çektiğimiz (ALAMANYA) dır.

Dostlarım, Bir millet en önce içinde yaşayan halkının huzurlu, mutlu ve refahı ile milli itibar kazanır, en dürüst kanunlar en dürüst vicdanlardan doğar. Bunun için bir milletin idaresini üstüne alanlar evvela kendi çıkarlarını düşündümü, milleti uyutma sömürme yoluna hunharca baş vurdu mu, bu milletin ve memleketin içinde en korkunç olaylar baş göstermiye başlar, Banka soygunları, yol kesmeler, adam öldürmeler gibi, Yanı, «Balık Baştan kokar»mış. Evet dostlarım, dugün Almanyadaki hal, Hıncın bir taşmanın eşiğindedir. En yaşlı alman, harp malülü alman çalışmaktadır. Amma, maaşının 10 da 3 ünü vergi vermaktedir.

Bu vergiyi Devlete öder. Devlette, bu toplanan vergilerin yarısını Amerikalıya öder. Amerikalı akşam kadar kazinoda, içkide, karıda. Harp malülü gazinin parasını ezmekte. Biz Türk işçilerine gelince bizler, kanatsız kuş misali, ne şekilde yaşadığımızı unutmuş, bir karipler kafilesiyiz. Haklarımızı savunacak ne bir dirayetli Tercüman ne de halimizi izah edebileceğimiz bir makam mevcuttur. Türk işçisi aylık maaşının kaç para olduğunu bilmez. Azda çokta eline verileni kabul eder. Sayın çalışma bakanı Almanya gezisinde, Hanau şehrine gelip, Dunlop işçi lojmanındaki, ziyareti sırasında, gördüğü manzaraya tahamül edemeyip, verecek bir cevap bulamıyarak azda olsun insafa gelip. O işler acısı manzara karşısında ağlamıştır. Neden bu olaya şahit olduğu halde, 2580 işçiye tek tercüman veripde bu Türk işçisini ezdirmekte ve hakkını zayettirmektedir? Benim hakkımı, menfatımı, canımı kontrol etsinki, bende vatanıma tez elden döviz getirebilmem mümkün olsun. İşte dostlarım, Hava burada bu kadar sislidir. Bir gün öyle bir temiz ve içlere hayat veren tatlı huzur meltemi esecekki, bu meltem ilk önce benim vatanımdaki sisleri dağıtacaktır. Saygılarımla

Hasan Karakaş
Batı Almanya